

Simhollar

Brott och ordningsstörningar

Om Brottsförebyggande rådets kartläggning och
idrottsförvaltningens trygghetsarbete

Brottsförebyggande rådet - Brå

- ❑ Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället.
- ❑ Tar fram fakta och sprider kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, i första hand till regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Bakgrund till rapporten

Brottsförebyggande rådet (Brå) har på uppdrag av regeringen kartlagt förekomsten av brott och ordningsstörningar på simhallar och bibliotek.

Kartläggningen har genomförts genom strukturerade intervjuer där företrädare för simhallar och folkbibliotek i olika kommuner i Sverige har fått uppskatta förekomsten av brott och ordningsstörningar.

Därutöver har en analys genomförts av samtliga incidentrapporter gällande brott och ordningsstörningar på kommunala simhallar och folkbibliotek i Stockholms stad 2019.

Syfte

Utgöra ett underlag för regeringens överväganden i frågan om simhallar och bibliotek ska omfattas av en reglering om ett tillträdesförbud.

Brås kartläggning ska ge en bild av omfattningen och karaktären på brott och ordningsstörningar på simhallar och bibliotek genom att besvara följande frågor:

1. I vilken utsträckning förekommer brott och ordningsstörningar på simhallar och bibliotek?
2. Vilka typer av brott och ordningsstörningar förekommer på simhallar och bibliotek?
3. Mot vilka riktar sig brotten och ordningsstörningarna på simhallar och bibliotek?
4. I vilken utsträckning är de som ligger bakom brott och ordningsstörningar på simhallar och bibliotek straffmyndiga?

Sammanfattning

- ❑ Brott och ordningsstörningar förekommer i någon form vid i stort sett alla simhallar. Variationen är dock stor mellan olika simhallar. Generellt har simhallar med många besökare en mer omfattande problembild än mindre simhallar.
- ❑ Vid de flesta simhallar har det förekommit någon form av bråk. Även hot, trakasserier och sexuella kränkningar har förekommit på många simhallar.
- ❑ Vid strax under hälften av simhallarna har det förekommit våld mot antingen personal eller besökare. Utöver sådana händelser som varit direkt riktade mot besökare eller personal har även stöld och skadegörelse förekommit på en stor andel av simhallarna.

- ❑ När det gäller **brottsliga händelser** uppskattar de flesta företrädarna för simhallarna att gärningspersonerna i huvudsak är straffmyndiga (det vill säga 15 år eller äldre).
- ❑ Vad gäller **ordningsstörningar** är företrädarnas uppskattningar mer spridda; ungefär en tredjedel av simhallarna bedömer att personerna bakom ordningsstörningarna är straffmyndiga.
- ❑ Närmare 80 procent av företrädarna bedömer att det helt eller delvis är samma personer som återkommande står för de brott och ordningsstörningar som äger rum på simhallen samt att det i huvudsak är män eller pojkar som ligger bakom händelserna.
- ❑ Incidentrapporterna från simhallarna i Stockholms stad ger en liknande bild av situationen.

Analys

- ☐ De flesta simhallar uppger att brott och ordningsstörningar påverkar verksamheten negativt. I de flesta fall handlar det dock om att verksamheten har påverkats negativt i väldigt liten eller i ganska liten utsträckning.
- ☐ Den negativa påverkan handlar till stor del om personalens arbetsmiljö.
- ☐ Vid vissa simhallar nämner man de ekonomiska konsekvenserna för simhallen i form av förlorad inkomst när besökare uteblir som en följd av brott och ordningsstörningar och ökade utgifter för till exempel sanering eller för att vidta olika säkerhetsåtgärder.

- ☐ För de flesta simhallar handlar det om förhållandevis få händelser per år och de flesta är av en lindrigare karaktär.
- ☐ För många verksamheter kommer ett tillträdesförbud därför troligen inte att vara aktuellt.
- ☐ Det finns en mindre andel verksamheter som utsätts upprepade gånger, vilket påverkar såväl personalens arbetsmiljö som besökarnas trivsel.

Vid tolkning av resultaten är det viktigt att komma ihåg att resultaten baseras på intervjupersonerna uppskattningar. Frågor om till exempel ålder på förövare eller huruvida de som ligger bakom brott eller ordningsstörningar ofta är återkommande är således baserat på intervjupersonens bedömningar.

Förklaring av tillträdesförbud

I skrivelsen Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott (Ds 2019:1) finns ett förslag på lagstiftning om tillträdesförbud på bland annat simhallar och bibliotek.

Utredningens förslag innebär att ägaren till en anläggning eller lokal dit allmänheten har tillträde kan gå till åklagare och begära att ett tillträdesförbud utfärdas om:

- *En besökare återkommande stör ordningen.*
- *Förövaren är en identifierad person som är minst 15 år.*
- *Det finns risk för att personen ska begå brott eller allvarligt trakassera någon i den aktuella verksamheten.*

Om en person omfattas av ett sådant tillträdesförbud, begår han eller hon ett brott bara genom att befinna sig på den aktuella platsen.

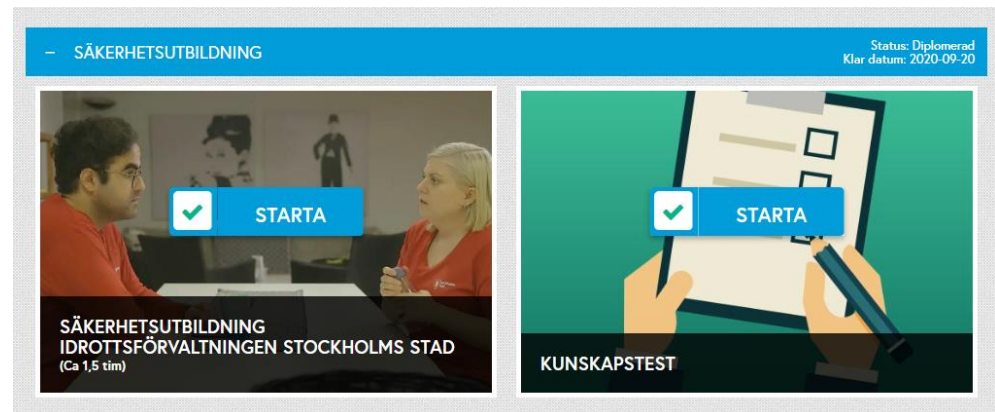
Idrottsförvaltningens trygghetsarbete

□ Utbildning

Genom att utbilda medarbetarna bidrar vi till en säkrare och tryggare arbetsmiljö och underlättar det långsiktiga och systematiska arbetet för att motverka hot och våld.

Medarbetarna får kunskap om riskbedömningar, kommunikation, rutiner, samarbete och konflikthantering.

Vi har tagit fram en digital säkerhetsutbildning för att nå fler. Denna kan sedan följas upp med seminarier där deltagarna praktiskt får möjlighet att analysera och diskutera situationer, behov och lösningar.

Idrottsförvaltningens trygghetsarbete

□ Incidentrapportering

Ett bra sätt att få en bild över läget ute på anläggningarna och vidta åtgärder där det behövs. Därför jobbar vi kontinuerligt med att utbilda medarbetare och chefer i vikten av att rapportera och hur dessa följs upp.

Här kan man se att anläggningarna rapporterar med lite olika vinkling beroende på vilka problem man upplever som värst. Inte sällan fokuserar man på en viss typ av problem och rapporterar kanske dessa mer frekvent än andra händelser.

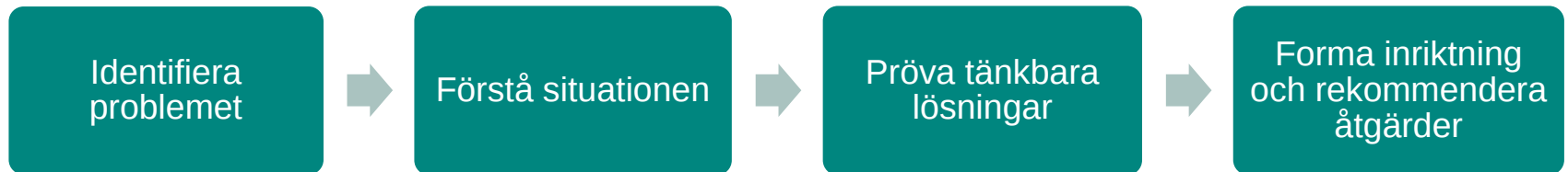

Idrottsförvaltningens trygghetsarbete

□ Externa resurser och situationsanpassade åtgärder

Vid de anläggningar där vi har problem med ordningsstörningar tar vi också hjälp av olika externa resurser. Dels via ett nära samarbete med SLK:s Säkerhetsenhet och stadsdelarnas resurser men också med hjälp av de mobila ordningsvakterna samt Polisen.

Olika problem kräver olika åtgärder. Varje situation är unik och kräver analys innan åtgärder sätts in. Åtgärder kan bestå av både tillfällig extra bevakning men också kameraövervakning och ombyggnationer eller förändrat utbud. Åtgärder anpassas efter anläggningens specifika behov.

Slutord

- ❑ BRÅ:s rapport omfattar sim- och badanläggningar i hela landet men ger sammantaget en bra bild över läget hos oss.
- ❑ Det förekommer problem med ordningsstörningar, trakasserier och stölder vid våra anläggningar. Vissa anläggningar är mer drabbade än andra men sammantaget speglar antalet händelser anläggningens storlek och samhället i övrigt ganska bra.
- ❑ Förvaltningen har redan i dag interna rutiner för att hantera besökare som missköter sig vid upprepade tillfällen. Även om det skulle bli möjligt att ansöka om tillträdesförbud är det därför oklart om möjligheten kommer att utnyttjas i praktiken. Det kommer dels bero på verksamheternas benägenhet att ansöka om tillträdesförbud och dels på möjligheterna att i praktiken uppfylla de krav som ställs för att ett förbud ska kunna aktualiseras.